

Ruotsalaisen eduskuntaryhmän vastaukset hallitustunnustelijan kysymyksiin 30.4.2019

1. Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

a) Oletteko sitoutuneet globaalisti ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen 1,5 asteeseen? Oletteko sitoutuneet siihen, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja sen jälkeen nopeasti hiilinegatiivinen?

RKP sitoutuu ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen enimmillään 1,5 asteeseen. Tavoitteemme on hiilineutraali Suomi vuonna 2035. Se merkitsee, että olemme tilanteessa, jossa hiilidioksidipäästömme ovat negatiivisia nopeasti vuoden 2035 jälkeen.

b) Millaisia toimenpiteitä ilmastonmuutoksen torjuminen mielestänne edellyttää eri yhteiskunnan osa-alueilla?

Ilmastokysymykseen ei ole olemassa vain yhtä täsmäratkaisua vaan toimenpiteitä tarvitaan monilla yhteiskunnan sektoreilla. Suomi tarvitsee sektorit ylittävän tiekartan, joka määrittää selkeät toimenpiteet ja aikataulun tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suomen tulee nopealla aikataululla edistää energiatehokkuutta, kehittää parempia energian varastointitekniikoita ja vähentää energiatarvetta. Tämän saavuttamiseksi on välttämätöntä tehdä panostuksia uuteen teknologiaan, tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Esimerkiksi kierrätysmenetelmiä ja kiertotaloutta tulee kehittää entistä tehokkaampaan suuntaan, samoin kuin myös materiaalien uusiokäyttöä.

Liikenteen päästöjä tulee vähentää. Siksi toimi-vaan joukkoliikenteeseen, etenkin raideliikenteeseen, on panostettava. Lisäksi auto-kantaa on uusittava ja vähäpäästöisten kulkuneuvojen määrää lisättävä. Biopolttoaineita on tuotettava kestävästi. Kasvava metsä on tärkein hiilinielume ja pelloilla on potentiaalia sitoa nykyistä enemmän hiiltä. Aktiivisella metsätaloudella voimme lisätä hyvinvointiamme ja metsän roolia hiilinieluna, samalla kun huomioimme myös metsän taloudelliset, sosiaaliset, eko-logiset ja ilmastolliset vaikutukset.

Suomen on luovuttava hiilivoimasta ja lisättävä kestävästi uusiutuvan energian osuutta. Tarvitaan selkeä toimenpideohjelma energiatuotannon tekemiseksi fossiilivapaaksi. Energialainsäädännön ja verotuksen on mahdollistettava paikalliseen käyttöön soveltuva kustannustehokas, pienimuotoinen ja päästötön energiatuotanto. Tarvitsemme energian varastoinnin strategian ja energiankulutusta on pyrittävä ohjaamaan kuorimitushuippujen välttämiseksi. Verotusta tulisi muuttaa, jotta voidaan edistää energianvarastointia varsinkin uusiutuvista tuotantomuodoista. Suomen kannattaisi edistää energian varastoinnin teknologioihin liittyvää koulutusta, osaamista ja tutkimusta sekä lisätä Suomen kiinnostavuutta mm. akkuteollisuuden saamiseksi Suomeen. Yhteistyö suurten kaupunkien kanssa on keskeistä siirtyessämme kohti ympäristöystävällisempää yhteiskuntaa.

Päästökauppajärjestelmää pitää kehittää ja sille on luotava nykyistä kattavampi maailmanlaajuinen järjestelmä. Ilmastonmuutoksen torjunta tulee huomioida osana kehitysapua. Suomen siirtyessä kohti ilmastoystävällisempää yhteiskuntaa, on meidän tuettava heitä, joihin muutos vaikuttaa eniten, jotta he selviytyvät ympäristöneutraalin talouden asettamista uusista vaatimuksista.

c) Mitkä näette keskeisinä keinoina luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja parantamiseksi?

Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on erittäin tärkeää. Voimakkaasti kasvanut lajien sukupuuttoon kuoleminen on ilmastonmuutoksen lailla keskeinen haaste ihmiskunnalle. Lajeiltaan monimuotoinen ekojärjestelmä on paremmin kykenevä vastustamaan ilmastonmuutosta.

Metsänhoidossa on edistettävä toimenpiteitä, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta. Esimerkiksi lahopuita ja pötkelöpuita on oltava riittävästi.

Metsien monimuotoisuutta turvataan parhaiten riittävällä METSO-ohjelman rahoituksella. METSO-ohjelma tulisi myös laajentaa kattamaan koko Suomi. Näin luonnon monimuotoisuus huomioitaisiin entistä kokonaisvaltaisemmin. Tutkimustietoon ja kestäviin metsänhoitomenetelmiin perustuva vastuullinen metsätalous paitsi turvaa luonnon monimuotoisuuden, myös vahvistaa metsän kykyä sitoa hiiltä ja toimia pitkäkestoisena hiilinieluna. KEMERA-tuki on hyvä keino kannustaa maanomistajia ja metsänomistajia aktiiviseen metsänhoitoon sekä ympäristötoimiin.

Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden säilymistä on edistettävä. Virtavesien kuntoon saattaminen on mahdollista seuraavalla hallituskaudella.

2. Suomi on kokoaan suurempi maailmalla

a) Miten Euroopan unionia tulee kehittää? Mitkä ovat Suomen EU-puheenjohtajuuskauden keskeiset tavoitteet?

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden aikana osoitamme suunnan EU:n tulevaisuudelle. Jotkut uskovat, että Suomesta tulee vahvempi, jos EU:sta tulee heikompi. Asia on kuitenkin päinvastoin. Vahvasta EU:sta hyötyy myös Suomi. Suomen on oltava eturintamassa kehittämässä nykyaikaisempaa, tasa-arvoisempaa, kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:ta, joka puolustaa yhteisiä arvoja ihmisoikeuksista, oikeusvaltioperiaatteesta ja demokratiasta. Suomen on oltava aloitteellinen ja rakentava vaikuttaja EU:ssa. EU:n tulee olla poliittinen voima, joka niin Euroopassa kuin kaikkialla maailmassa edistää rauhaa, hyvinvointia, vakautta ja oikeudenmukaisuutta.

RKP sitoutuu eduskuntaryhmien yhdessä hyväksymiin Suomen puheenjohtajuuskauden tavoitteisiin. EU-puheenjohtajuuskauden aikana Suomen tavoitteiden tulee olla oikeusvaltion, vapauden ja rauhan turvaaminen, ilmastonmuutoksen torjuminen, ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja sosiaalisen ulottuvuuden edistäminen, kaupankäynnin mahdollistaminen sekä Itämeren, Arktisen alueen ja Pohjoismaisen ulottuvuuden esille nostaminen. Yhtä lailla keskeisiä ovat myös Erasmus-vaihto-ohjelmat, osaaminen, pankkiunioni ja EU:n arvojen turvaaminen koko

unionissa. On välttämätöntä ja tärkeää, että Suomi pysyy kannassaan ja puolustaa liberaaleja länsimaisia arvoja.

b) Oletteko valmiit tukemaan viimeisimmissä selonteissa vahvistettua Suomen ulkopolitiikan linjaa?

Kyllä. Suomen on oltava kansainvälisessä yhteistyössä luotettava toimija ja valtio, joka kantaa vastuunsa kehitysapolitiikassa. Suomen tulee olla mukana vahvistamassa sopimusperusteista ja multilateraalisuuteen pohjautuvaa YK-järjestelmää.

Pohjoismaat ovat Suomen lähimmät kansainväliset yhteistyökumppanit. Pohjoismaiden tulisi kansainvälisellä näyttämöllä tehdä entistä enemmän yhteistyötä. Pohjoismaiden on kuljettava digitalisaation eturintamassa ja oltava maailman parhaiten integroitunut alue. Rajaesteet ja byrokratia poistuvat älykkäiden digitaalisten ratkaisujen myötä.

Suomen on otettava aktiivinen rooli ja oltava eturintamassa Euroopan unionin kehittämisessä ja vahvistamisessa. EU:n jäsenyys on edelleen paras tapa edistää Suomen suhteita muuhun maailmaan. Siten voidaan varmistaa kansalaisten turvallisuus ja hyvinvointi.

Suomen tulee tavoitella aktiivista, rakentavaa roolia kaikissa sellaisissa monenkeskisissä organisaatioissa, kaikissa niissä pöydissä, joissa tehdään meitä koskevia ja meihin vaikuttavia päätöksiä. Suomen tulee syventää rooliaan kriisinhallinnassa, sovittelussa, kehitysyhteistyössä ja kestäväen kehityksen tavoitteiden Agenda 2030:n toteuttamisessa. Naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen maailmalla on keskeinen osa Suomen ulkopolitiikka. Suomen tulee myös korostaa koulutuksen tärkeyttä ja auttaa rakentamaan toimivaa talousjärjestelmää ilman veropakoa. Oikeudenmukainen vapaakauppa on kaikille hyvä asia.

c) Mikä rooli Euroopan on otettava yhteistyössä Afrikan unionin ja sen jäsenmaiden kanssa Afrikan kehittämisessä?

Kaikkein köyhimmissä maissa asuvien ihmisten tulevaisuudenuskoa, mahdollisuutta jäädä kotimaihinsa ja osallistua kotimaansa kehitykseen on edistettävä. Afrikka on strateginen kumppani Euroopalle ja Euroopan tuleekin ryhtyä aktiivisempiin toimiin vastapainona Kiinan lisääntyneeseen vaikutusvalttaan Afrikassa.

EU:n ja AU:n kumppanuutta tulee vahvistaa. Keskeistä yhteistyössä on kehitysmaiden tukeminen esimerkiksi koulutuksen parantamisessa, työpaikkojen luomisessa, puhtaan energian tuotannossa, ilmastonmuutoksen haasteiden kohtaamisessa ja torjumisessa, demokraattisesti ja taloudellisesti toimivan yhteiskunnan rakentamisessa, reilun kauppayhteistyön parantamisessa, köyhyyden torjumisessa, rauhan ylläpidossa sekä tyttöjen ja naisten aseman parantamisessa.

d) Hyväksyttekö tavoitteen Suomen kehitysyhteistyörahoituksen nostamisesta 0,7 prosenttiin suhteessa BKTL:oon? Minkä ajan kuluessa näette tämän mahdolliseksi toteuttaa?

Hyväksymme tavoitteen Suomen kehitysyhteistyörahoituksen nostamiseksi ainakin 0,7 prosenttiin suhteessa BKTL:oon. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tämän ja seuraavan vaalikauden aikana tarvitaan selkeä tiekartta.

3. Turvallinen oikeusvaltio Suomi

a) Kuvatkaa käsityksenne Suomesta oikeusvaltiona ja kertokaa keinot sen vahvistamiseksi. Miten edistäisitte ihmisoikeuksien toteutumista Suomessa? Millä tavoin olette valmiit kehittämään kansalliskielten asemaa Suomessa?

Oikeusvaltiossa keskeistä on ihmis- ja perusoikeuksien toteutuminen. Perustuslaissa säädetyn oikeusvaltioperiaatteen mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Perustuslain mukaisesti jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Kansalaisten oikeusturva ja kansalaisten yleinen turvallisuudentunne sekä luottamus oikeudenhoitoa kohtaan on turvattava

Oikeudenhoidolle on turvattava riittävät resurssit. Toimiva oikeudenhoito edellyttää, että ketjun kaikki osat eli poliisi, syyttävä, oikeusapu, tuomioistuimet, vankeinhoito ja ulosotto toimivat. Tämä tarkoittaa, että esim. syyttäjälaitoksen resurssiongelmat näkyvät myöhemmin tuomioistuimissa. Silloin on vaarana, että käsittelyketjuun syntyy pullonkaula. Tämä johtaa pidentyneisiin asioiden käsittelyaikoihin, mikä on omiaan heikentämään kansalaisten oikeusturvaa. Tuomioistuinlaitoksen riippumattomuus ja riittävät resurssit on turvattava. Poliisin läsnäolo yhteiskunnassa on tärkeää rikosten ennaltaehkäisemisen kannalta ja tarvitsemme enemmän poliiseja, jotta poliisi voi hoitaa kaikki saamansa tehtävät. Poliisin määrärahoissa on kiinnitettävä erityistä huomiota rikostutkijoiden riittävän määrään.

Toimiva oikeudenhoito on ratkaisevassa asemassa myös maamme kilpailukyvyyn ja kehityksen kannalta. Yritysten on voitava luottaa siihen, että niiden asiat käsitellään tehokkaasti ja sujuvasti tuomioistuimissa. Myös ylimpien laillisuusvalvojien ja erityisvaltuutettujen riittävät resurssit on turvattava. Lisäksi turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa on parannettava. Turvapaikkaprosessissa havaitut ongelmat ja puutteet on otettava vakavasti.

Suomen on noudatettava kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia ja edistettävä niiden soveltamista. Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa on ehkäistävä määrätietoisesti. Translain uudistus tulee viedä läpi. ILO:n alkuperäiskansoja koskeva yleissopimus (ILO-169) tulee ratifioida.

Kataisen hallituksen aikana tehty ensimmäinen kansalliskielistrategia, joka koskee molempia kansalliskieliämme, suomea ja ruotsia, on päivitettävä ja uudistettava. Kielellisten oikeuksien tosiasiallinen toteutuminen on turvattava. Hallinnollisia uudistuksia tehtäessä on uudistusten vaikutukset aina arvioitava kielellisten oikeuksien kannalta. Suuria digitalisointihankkeita tehtäessä on varmistuttava, että kielelliset oikeudet toteutuvat myös käytännössä. Kielellisten oikeuksien osalta erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaali- ja terveydenhuoltoon,

oikeudenhoitoon ja koulutukseen. Riittävä määrä ruotsinkielisiä lääkäreitä, juristeja ja muita viranhaltijoita tarvitaan, jotta kansalaisten kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Tämä on tärkeää myös Ahvenanmaan kanssa tehtävän yhteistyön kannalta.

Kieltenopetusta tulee aikaistaa ja kielikylpyjä, kielisuihkuja sekä muita toimivia kieltenopetustapoja tulee lisätä. Ruotsin kielen opetuksen sisältöä tulisi kehittää niin, että se kiinnostaa enemmän suomenkielisiä oppilaita.

b) Mikä on käsityksenne lainvalmistelun laadusta ja oletteko valmiit hyväksymään komiteaperusteisen lainvalmistelun?

Lainvalmistelun taso on viime vuosina tasaisesti heikentynyt. Asiantuntemukselle tulee antaa painoarvoa ja lainvalmistelun perustuslaillisuudesta tulee varmistua entistä paremmin. Riittävien vaikutusarviointien tekeminen on tärkeä osa hyvää lainvalmistelua. Seuraavan hallituksen sisällä tulisi olla yhteisymmärrys hyvän lainvalmistelun periaatteista.

Komiteaperusteinen lainvalmistelu on kannatettavaa erityisesti laajamittaisissa uudistuksissa, joissa tarvitaan laajempaa konsensusta ja asiantuntemusta. Lainvalmistelun painopisteen tulee olla ministeriöissä. Eduskunnalta ei tule edellyttää laajamittaista lainvalmistelua.

c) Mitkä ovat sisäisen turvallisuuden riskitekijät ja kuinka vahvistaisitte sisäistä turvallisuutta?

Sisäistä turvallisuutta uhkaavat erityisesti eriarvoistumisen, yksinäisyyden ja marginalisoitumisen lisääntyminen. Panostukset yhdenvertaiseen koulutukseen ovat avainasemassa eriarvoistumisen ennaltaehkäisemisessä. On myös panostettava riittävästi kotouttamiseen, mielenterveystyöhön ja poliiseihin. Päätöksenteon on yhteiskunnan kaikilla tasoilla oltava avointa ja osallistavaa. Ihmiskaupan, ääriliikkeiden, vihapuheen sekä kaikenlaisen terrorismin torjunta on Suomen, Euroopan ja koko maailman yhteinen asia.

d) Oletteko valmiit tukemaan viimeisimmissä selonteissa vahvistettua Suomen puolustuspolitiikan linjaa?

Kyllä. Yhdymme näkemykseen siitä, että Suomen sotilaallinen toimintaympäristö on muuttunut ja että tilanne myös Itämeren alueella on huonontunut. Puolustusyhteistyö Ruotsin kanssa on erityisasemassa. Myös EU:n puolustusyhteistyötä tulisi kehittää. Aktiivinen osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön on Suomen edun mukaista ja osa maailmanlaajuista vastuutamme. Puolustusselonteon konkreettisin osa liittyy meri- ja ilmapuolustuksen suuriin, strategisiin suorituskykyhankkeisiin ja niiden resursointiin. Laivue 2020 ja HX-hanke ovat mittaluokaltaan erittäin merkittäviä investointeja. On selvää, että hankinnat ovat tarpeellisia, jotta maamme puolustuskyky voidaan turvata.

Turvallisuuspolitiikkamme perustan on oltava uskottavassa kansallisessa puolustuksessa. Yleinen asevelvollisuus on Suomen puolustuksen peruspilari. Suomen puolustusvoimat puolustaa koko maata. Maamme tarvitsee edelleen uskottavan, kansallisen ja ajan tasalla olevan

puolustusjärjestelmän, johon tehdään investointeja. Suomen kaltaista maata hyödyttää aktiivinen yhteistyö, jolla on maamme turvallisuutta lujittava vaikutus. Pohjoismainen käytännönläheinen puolustusyhteistyö, bilateraaliyhteistyö Ruotsin kanssa, EU, ETYJ ja syventynyt kumppanuus NATO:n kanssa ovat esimerkkejä tästä.

4. Elinvoimainen Suomi

a) Näettekö, että Suomi voi ilmastonmuutoksen ja muiden megatrendien ratkaisujen kautta rakentaa itselleen uutta, kestäväää vientivetoista kasvua? Näettekö tarpeellisena, että Suomeen laaditaan yhteinen strategia vahvistuvan elinvoiman ja kestävään kehityksen talouskasvun turvaamiseksi? Mitkä olisivat sen pääkohdat?

Kyllä. Suomen tulisi luoda yrityksille edellytyksiä innovatiiviseen toimintaan taistelussa ilmastonmuutosta vastaan. Se edellyttää pitkän tähtäimen politiikkaa, jotta yritykset uskaltavat investoida, kehittää, työllistää ja edistää vientimahdollisuuksia. Siksi on tärkeää, että Suomi panostaa tutkimukseen ja innovaatioihin.

Tarvitsemme innovatiivisemmän ekosysteemiajatteluun pohjautuvan innovaatiotukijärjestelmän. Suomen pitää edistää Pohjoismaiden kehitystä maailman johtavaksi cleantech-sektorin innovaatioalueeksi. Ilmastoteknologia ja cleantech ovat osa kasvavia markkinoita. Haluamme, että Suomi on edelläkävijä ja asennoituu edistyksellisesti uusiin teknologiamuotoihin. Edistämme myös vientimahdollisuuksia luomalla edellytyksiä toimintaympäristölle, jossa on sijaa teknologisille innovaatioille ja vahvoille kotimarkkinoille.

Ilmastonmuutoksen vastainen työ avaa uusia markkinoita suomalaiselle huipputeknologialle, joka on jalostusarvoltaan ja osaamiseltaan korkeatasoinen. Esimerkiksi teollisuus- ja osaamisklusterien avulla voimme avata Suomelle uusia vientimahdollisuuksia. Kiertotalous on yksi tulevaisuuden toimialoista, joka luo kasvupotentiaalia suomalaisyrityksille ja tekee yhteiskunnastamme ekologisesti kestävämmän.

b) Millaisilla toimenpiteillä kehitetään metropolialuetta, kasvavia kaupunkiseutuja, seutukeskuksia ja harvaan asuttuja alueita?

Kaupungistuminen on maailmanlaajuinen megatrendi, josta voi seurata monia etuja varsinkin talouden ja ilmaston kannalta. Etenkin kaupunkien kehityksellä on talouden, kasvun ja työllisyyden osalta ratkaiseva merkitys koko Suomen menestykselle.

Kehityksessä on tärkeää, että se tapahtuu kestävästi. Turhaa vastakkainasettelua kaupunkien ja maaseudun välillä tulisi välttää.

Suomi tarvitsee vahvempaa kaupunkipolitiikkaa. Nykyinen politiikka ei ole tarpeeksi ottanut huomioon esimerkiksi kasvavien kaupunkien investointitarpeita. Koko maan kannalta on välttämätöntä, että kaupunkien kehitystä tuetaan koko Suomen talouden, kasvun ja työllisyyden edistämiseksi.

On myös erittäin tärkeää huomioida, että kaikilla kaupungeilla ja kunnilla on omat erityistarpeensa ja mahdollisuutensa. Tarvitsemme vahvaa metropolipolitiikkaa, jolla voimme kilpailla kansainvälisesti. Metropolialueen menestyksestä hyötyy koko Suomi. Yritysten mahdollisuuksia palkata työntekijöitä helpotetaan antamalla kaupungeille enemmän päätäntävaltaa omien työnvälitystensä suhteen.

Tarvitsemme myös päätöksentekoa, joka mahdollistaa muiden kaupunkien ja seutukaupunkien kehityksen. Seutukaupunkien kehitykselle on luotava hyvät edellytykset esimerkiksi seutukaupunkiohjelman kautta.

Tarvitsemme nykyaikaista alue- ja maaseutupolitiikkaa, joka antaa alueille mahdollisuuden kehittää omia erityispiirteitään ja vahvuuksiaan. Valtio on tässä työssä avainasemassa voidessaan luoda edellytyksiä esimerkiksi infrastruktuurin ja hyvien liikenne- ja viestintäyhteyksien kehittämiseen. Koko Suomelle tulee antaa mahdollisuus kehittyä, myös harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa. Suomessa on voitava harjoittaa kestävä ja kannattavaa maa- ja metsätaloutta. Kotimaisen elintarviketuotannon turvaamisen lisäksi tämä on tärkeää elävän maaseudun turvaamiseksi.

c) Miten varmistaisitte Suomen liikenneinfrastruktuurin ylläpitämisen ja kehittämisen? Mikä on mallinne rahoituksen kehittämiseksi?

Hyvät liikenneyhteydet ja toimiva infrastruktuuri ovat Suomen elinvoiman rakennuspalikoita. Siksi liikenneinfrastruktuurin kehittämisen tulee tapahtua pitkäjänteisesti sekä kansallisten että alueellisten liikenne- ja kehityssuunnitelmien kautta. Koko Suomea on kehitettävä tasapuolisesti, huomioiden erityisesti elinkeinoelämän tarpeet.

Liikenneinfrastruktuurin keskiössä ovat perustieverkon nykyistä parempi ylläpito ja raideverkoston kehittäminen. Satama- ja lentokenttäverkoston tulee palvella elinvoimaisuuden ylläpitämisen tarpeita. Joukkoliikenteen merkitys tulee yhä kasvamaan tulevaisuudessa. Valtion tuleekin kannustaa sen käyttämiseen tekemällä esimerkiksi raideliikenteen käytöstä entistä houkuttelevampi vaihtoehto, mikä siirtäisi myös fokusta kohti ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja.

Julkinen sektori on keskeinen tekijä ja myös rahoittaja liikenneinfrastruktuurin ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Tästä huolimatta katsomme, että uusien rahoitusmallien käyttöönoton selvittämistä on jatkettava, jotta kannatettavia hankkeita voidaan toteuttaa huomattavasti nykyistä nopeammalla aikataululla. Suomen on aikaisempaa paremmin pystyttävä saamaan EU-rahoitusta infrastruktuurihankkeisiin.

5. Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

a) Miten kehittäisitte työelämää ja sen sääntelyä yhteistyössä työelämän osapuolten kanssa? Hyväksyttkö työelämän vähimmäisehtojen sääntelyn nykyiseltä pohjalta?

Työelämää on uudistettava. Työelämää tulee kehittää yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa nykyisten vähimmäisehtojen sääntelyn puitteissa. Tulevaisuuden työelämän kannalta on

hyvä, jos työntekijöille ja työnantajille annetaan mahdollisuuksia käydä enemmän vuoropuhelua ja tehdä päätöksiä nykyistä paikallisemmin.

Tiedämme, että paikallinen sopiminen toimii varsin hyvin suurilla aloilla kuten esimerkiksi teknologiateollisuudessa ja paperiteollisuudessa. Suuri haaste on saada toimivat ja joustavat pelisäännöt myös pienemmille työpaikoille, pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, jotka ovat merkittäviä työllistäjiä. Nyt tarvitaan luottamusta osapuolten kesken. Paljon hyvää on saatu aikaan tässä maassa pitkäjänteisellä kolmikantayhteistyöllä.

Tarvitsemme panostuksia työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Olemme esittäneet kansallisen ohjelman työhyvinvoinnin parantamiseksi. Parempi työhyvinvointi toisi mittavia säästöjä yhteiskunnalle ja tuottavuus paranisi samalla, kun ihmisten elämänlaatu paranisi.

b) Miten uudistaisitte perhevapaita?

Tarvitaan riittävän kattava perhevapaaudistus. Uudistuksen tulee antaa selkeät puitteet, joilla parannetaan työelämän tasa-arvoa ja lisätään joustoa ja perheiden valinnanmahdollisuuksia. Tarvitsemme nykyistä enemmän isiä, jotka jakavat vastuun kodista ja lapsista, ja tarvitsemme joustavia keinoja, joiden avulla pienten lasten vanhemmat voivat osallistua työelämään.

RKP on pitkään ajanut ns. 6+6+6-mallia, jonka myös THL ja naisjärjestöt yli puoluerajojen ovat esittäneet parhaana mallina. Se voidaan myös toteuttaa asteittain. Emme esitä kotihoidontuen poistamista, mutta kokonaisuudistuksessa olemme valmiita lyhentämään sen kestoja hieman. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös oikeus neljään tuntiin maksutonta varhaiskasvatusta päivässä jokaiselle kolme vuotta täyttäneelle lapselle.

c) Mitkä ovat keskeiset keinonne miesten ja naisten välisen palkkatasa-arvon toteuttamiseksi?

Perhevapaaudistus on tärkeä askel naisten ja miesten välisen palkka- ja eläketasa-arvon edistämiseksi. On myös tärkeää, että kustannukset perhevapaiden rahoittamiseksi tasataan mies- ja naisvaltaisten alojen kesken. Työmarkkinaosapuolilla on keskeinen rooli sukupuolten välisen palkkatasa-arvon toteuttamisessa.

On myös tärkeää kiinnittää huomiota yksinhuoltajaperheiden asemaan.

Ylipäätänsä tasa-arvonäkökulmat on otettava keskeisesti mukaan seuraavaan hallitusohjelmaan. Olennaista on myös etukäteen arvioida eri päätösten vaikutukset sukupuolten välisen tasa-arvon kannalta.

6. Kestävän talouden Suomi

a) Millä keinoilla varmistaisitte työllisyysasteen kasvun selvästi yli 75 prosenttiin 2020-luvun aikana?

Vastuullinen ja sosiaalisesti kestävä pitkäjänteinen talouspolitiikka on hyvinvointimme perusta. Työpaikkojen määrän kasvu edistää hyvinvointia. Työllisyysasteen olisi oltava selkeästi yli 75 prosenttia. Tämä edellyttää aktiivisia toimenpiteitä sekä poliittisessa päätöksenteossa että työmarkkinajärjestöiltä.

Uusia työpaikkoja syntyy pääasiassa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Siksi tarvitsemme yritysystävällisen yhteiskunnan, jossa yrityksillä on hyvät edellytykset menestyä ja jossa henkilökunnan palkkaaminen on helppoa. Lainsäädännön on tuettava yrittämistä. Verotuksen tulisi kannustaa työntekoon ja yritystoimintaan. Verotuksen painopistettä on siirrettävä työn ja yrittämisen verotuksesta kohti välillistä verotusta, erityisesti haittaverotusta. Yrittäjyyden ja muun palkkatyön yhteensovittamista tulisi helpottaa. Viranomaisten päätöksentekoa kehitetään joustavammaksi yrittäjyyden helpottamiseksi.

Tarvitsemme parempaa työhyvinvointia. Töissä on voitava viihtyä. Saavutamme merkittäviä säästöjä ja parannamme monien suomalaisten arkea vähentämällä sairauspoissaoloja, työtapaturmia ja sairauseläkkeelle siirtymisiä. Joka neljäs sairauspoissaolo johtuu mielenterveysongelmista. Siksi mielenterveyden edistämisen tulisi olla kansallinen kärkihanke. Mielenterveyspalvelujen saatavuus ja laajuus on turvattava. Mielenterveyteen tulee kiinnittää huomiota jo varhaisessa vaiheessa.

Pitkäaikaistyöttömillä on annettava aito mahdollisuus palata työelämään. Työnvälitystä on kehitettävä ja työnhakijoita tuettava, jotta avoimet työpaikat ja työnhakijat paremmin kohtaavat toisensa. Osatyökykyisten työntekijöiden mahdollisuuksia jäädä tai palata työelämään parannetaan. Välityömarkkinoita kehitetään.

Työelämä muuttuu koko ajan. Kaikille on annettava mahdollisuus jatkokoulutukseen uuden työn saamiseksi. Jatkuva oppimista on edistettävä. Tässä tarvitaan kolmikantayhteistyötä.

Vanhempien pitää myös helpommin voida joustavasti yhdistää perhe- ja työelämä. Tässä perhevapaaudistus ja varhaiskasvatus ovat tärkeässä asemassa.

b) Kuvatkaa tekijät, joilla julkisen talouden kestävyys turvataan erityisesti väestökehitys huomioon ottaen.

Korkea työllisyysaste on välttämättömyys, jotta talouden kestävyys voidaan varmistaa.

Syntyvyys on Suomessa saatava nousuun. Tämän edistämiseksi tarvitaan lapsi- ja perheystävällisempää politiikkaa. Suomen tulee olla maailman lapsiystävällisin maa. Lapsiperheiden arkea tulee helpottaa. Vanhempien pitää joustavammin voida yhdistää perhe- ja työelämä. Perhevapaiden tulisi entistä paremmin vastata lapsiperheiden arjen todellisuuteen ja vanhempien työtilanteisiin. Subjektiiivinen päivähoido-oikeus tulisi palauttaa ja kaikille kolme vuotta täyttäneille lapsille antaa oikeus neljään tuntiin maksutonta varhaiskasvatusta päivässä.

Väestön ikääntyessä on myös välttämätöntä, että edistämme työperäistä maahanmuuttoa eri keinoin esimerkiksi poistamalla ulkomaisen työvoiman tarveharkinta. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kotouttamiseen on panostettava enemmän. Suomessa valmistuvien

ulkomaalaisten opiskelijoiden jäämistä Suomeen tulisi kannustaa helpottamalla oleskeluluvan saamista valmistumisen jälkeen.

Positiivisemmän yhteiskunnallisen ilmapiirin ja hyvän perhevapaajärjestelmän kautta voimme vähentää suomalaisten maastamuuttoa ja houkutella suomalaisia muuttamaan takaisin Suomeen.

Ennaltaehkäisevään ja kansanterveyttä edistävään toimintaan on panostettava, huomioiden erityisesti ikäihmiset.

7. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi

a) Miten vahvistaisitte hyvinvointiyhteiskunnan palveluita ja ihmisten toimeentulon turvaavia etuuksia? Kuvatkaa erityisesti keinonne, joilla vahvistatte ikääntyvien ihmisten palveluita ja toimeentuloa. Mitkä ovat keinonne lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi?

Pohjoismaainen hyvinvointiyhteiskuntamme on turvattava. Kaikkien tulee voida tuntea olonsa turvalliseksi arjessaan ja ikääntyessään. Hyvinvointiyhteiskuntamme palveluita tulee vahvistaa muun muassa sote- ja sotu-uudistuksien kautta. Niiden avulla tulee parantaa ennen kaikkea kaikkein heikoimmassa asemassa olevien tilannetta.

Erytyisesti koulutukseen ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon tulisi panostaa. Asiakasmaksuille tulisi luoda yhteinen kustannuskatto, jotta ne eivät muodostu kohtuuttomiksi pienituloisille. Lähisuhdeväkivalta ja väkivalta naisia kohtaan on merkittävä ongelma Suomessa, jonka akuutteja seurauksia voi lieventää perustamalla uusia turvakoteja ja osoittamalla enemmän voimavaroja väkivallan ehkäisyyn. Nuorten syrjäytymisen riskiä tulee pienentää panostamalla ennakoivaan ja etsivään nuorisotyöhön. Ylivelkaantuneisuuteen tulee tarttua entistä määrätietoisemmin.

Vanhustenhoidossa tarvitaan monia eri parannuksia, sekä kotihoidossa että ympärivuorokautisessa asumisessa. Yhteiskuntamme on turvattava, että jokaisella on oikeus turvalliseen ja hyvään vanhustenhooltoon. Sitova hoitajamitoitus on säädettävä lakiin. Myös potilaiden hoitoisuuteen on kiinnitettävä enemmän huomiota. Ikäihmisille hoidosta aiheutuvien kustannusten tulee pysyä kohtuullisella tasolla.

Omaishoitajien asemaa tulee parantaa ja yhtenäistää. Myös saattohoitoa on parannettava. Tukitoimintoja ja yksilölähtöisiä palveluita tulee kehittää. Kuten äitiys- ja lastenneuvolat, myös ikääntyneille olisi mahdollista kehittää neuvolatoimintaa, jossa matalalla kynnyksellä tarjottaisiin tietoa ja tukea ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa. Kannatamme vanhusasiainvaltuutetun tehtävän perustamista.

Hyvinvointiyhteiskuntamme keskeinen tulevaisuuden kysymys on varmistaa riittävä, osaava henkilökunta esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, kouluissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollossa. On koulutettava riittävä määrä osaajia. Työn houkuttelevuuteen sekä osallisuuteen työn sisällön suunnittelussa on panostettava.

Pienituloisten eläkeläisten tilannetta tulee vahvistaa korottamalla pienimpiä eläkkeitä. Myös eläkeläisten verotusta tulisi kohtuullistaa ja eläkeläisten ostovoima on turvattava. Opiskelijoiden toimeentuloa tulee parantaa.

Lapsiköhyys kasvaa Suomessa ja kaikkein yleisintä se on yksinhuoltajaperheissä. Jos haluamme tehdä Suomesta maailman lapsiystävällisimmän maan, tulee lapsiperheiden asemaa

parantaa. Siksi lapsilisän yksinhuoltajakorotusta tulee nostaa ja sääntelyä tulee muuttaa niin, että lapsilisän yksinhuoltajakorotus ei enää pienennä toimeentulotukea. Myös yhdenvertainen koulutus ja maksuttoman varhaiskasvatuksen laajentaminen on tärkeää.

b) Miten rahoittaisitte edellisessä kohdassa kuvaamanne toimenpiteet? Kuvatkaa keinonne konkreettisesti.

Kaikkein keskeisin keino hyvinvointiyhteiskuntamme rahoittamiseksi on luoda enemmän työpaikkoja. Työllisyysaste on nostettava 75-80 prosenttiin. Enemmän ihmisiä työelämässä tarkoittaa myös enemmän verotuloja, jolloin verojen kiristykselle tai menoleikkauksille ei ole tarvetta.

Ensi vaalikaudella on tärkeää uskaltaa panostaa erityisesti koulutukseen ja esimerkiksi kunnianhimoiseen perhevapaa-uudistukseen ja työhyvinvoinnin parantamiseen. Tämä voi väliaikaisesti kasvattaa menoja. Toimenpiteet ovat kuitenkin perusteltuja, sillä lisäpanostusten avulla työllisyys paranee ja työllisyysaste nousee.

c) Mitkä eriarvoisuustekijät suomalaisessa yhteiskunnassa tunnistatte ja miten vähentäisitte eriarvoisuutta?

Yhteiskunnan eriarvoistuminen on pysäytettävä. Eriarvoisuutta aiheuttaa merkittävästi yhteiskunnan ulkopuolelle jääminen. Tähän voivat olla syynä esimerkiksi syrjintä, pitkäaikaistyöttömyys, mielenterveysongelmat, yksinäisyys, ylivelkaantuneisuus, lapsiköyhyys, syrjäytyneisyys ja pakolaisuus.

Varhaiskasvatuksella ja koulutuksella on ratkaiseva rooli eriarvoistumisen ennaltaehkäisemisessä ja yhdenvertaisten edellytysten luomisessa.

Paperittomille tulee tarjota riittävät terveyspalvelut. Vähemmistöjen ja heikommassa asemassa olevien osallistumismahdollisuuksia erityisesti päätöksentekoon tulee edistää.

Ylivelkaantuneisuuteen tulee tarttua entistä määrätietoemmin muun muassa kohdentamalla riittävästi resursseja velkaneuvontaan ja kohtuullistamalla maksuhäiriömerkintöjen voimassaoloaika. Kotouttamista tulee edistää auttamalla maahanmuuttajia työ- ja koulutuspaikkojen saamisessa, mikä edistää yhteenkuuluvuutta ja kielitaidon kehittymistä.

Eriarvoisuuden ehkäisemisessä kolmannella sektorilla on tärkeä rooli osallisuuden lisäämisessä. Suomessa tehtävä vapaaehtoistyö on arvokasta ja sen toimintaedellytykset on turvattava.

8. Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

a) Tunnistatteko, että kestävä talouskasvun perustan vahvistamiseksi on tehtävä investointeja koulutukseen, tutkimukseen, innovaatioihin sekä infrastruktuuriin? Kuvatkaa konkreettiset keinonne.

Kyllä. Tarvitsemme määrätietoisia panostuksia koulutukseen läpi koko opintopolun sekä tutkimukseen. Tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatioihin kohdistuvan julkisen ja

yksityisen rahoituksen tulisi vuonna 2025 olla neljä prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Kaikkien koulutusasteiden ja tutkimuksen perusrahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja ennakoitavaa. Lyhyen aikavälin projektien sijaan tarvitaan riittävä perusrahoitus.

Suomen talouskasvun takia infrastruktuuriin tulee panostaa.

b) Tunnistatteko tarpeen, että koko ikäluokan tulisi suorittaa vähintään toisen asteen tutkinto? Kuvatkaa keinonne tähän pääsemiseksi.

Kyllä. Kaikilla tulee olla mahdollisuus toisen asteen opintoihin, kotipaikasta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Jokaiselle nuorelle tulee taata koulutus. Siksi toisen asteen koulutuksen tulee olla maksuton. Kaikkien opiskelijoiden oikeus riittävään lähiopetukseen lukiossa ja ammatillisissa opinnoissa on turvattava. Toisella asteella opiskelevat nuoret elävät herkässä elämänvaiheessa, joka muovaa heitä sekä sosiaalisten että muiden taitojen osalta. Opinto-ohjaus, monipuoliset tukimuodot ja hyvä oppilashuolto ovat entistä tärkeämpiä palveluja ja niiden saatavuus on turvattava.

Tällä hetkellä noin 10 prosentilta yhdeksännen luokan päättävistä puuttuu riittävät taidot jatkaa opiskelua. Joustavia, yksittäiselle oppilaalle räätälöityjä ratkaisuja tarvitaan, jotta jokainen voi saada päättötodistuksen sekä riittävät tiedot, taidot ja motivaation jatkaa opiskelua. Tämä on mahdollista nuorisopajojen, kolmannen sektorin ja työpaikkojen kanssa tehtävän yhteistyön kautta, erityisesti kun se yhdistetään aktiiviseen opinto-ohjaukseen ja moniammatilliseen oppilashuoltotiimeiltä saatavaan tukeen. Myös muita jo olemassa olevia opintopolkuja kuten kymppiluokkaa, oppisopimuskoulutusta ja kuntouttavaa toimintaa tulee kehittää.

c) Miten varmistaisitte sen, että jokaisen oppiminen ja osaamisen kehittäminen jatkuu läpi työuran?

Mahdollisuus täydennyskoulutukseen ja ammattiin kouluttautumiseen aikuisena on ratkaisevan tärkeää työelämän muuttuessa nopeasti. Jatkuvan oppimisen rahoitus pohjaa on laajennettava luomalla kolmikantayhteistyössä uusi malli.

Vapaa sivistystyö on keskeistä jatkokouluttautumisen ja osaamisen kehittämisen kannalta ja sen toimintaedellytykset on turvattava. Samalla aikuisopiskelijoiden tulisi helpommin voida suorittaa sopivia opintokokonaisuuksia korkeakouluissa.

d) Miten edistäisitte kulttuurin asemaa Suomessa?

Kulttuurilla ja kulttuuriperinnöllämme on keskeinen merkitys yhteiskunnallemme. Kulttuuri yhdistää ihmisiä ja kaventaa kahtiajakoa.

Luovan alan ammattilaisten toimeentulomahdollisuuksia on vahvistettava. Tämä edistäisi myös koko alan kasvua ja voisi myös tukea kulttuurin vientimahdollisuuksia.

Hyvät vapaa-ajan harrastukset ovat keskeisessä osassa hyvinvointia kehitettäessä. Tarvitsemme siksi riittävää liikunta- ja kulttuuritarjontaa molemmilla kansalliskielillä. Laaja kirjastoverkko vahvistaa yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

Vapaaehtoistoiminta lisää yhteisöllisyyttä ja parantaa elämänlaatua. Kulttuuri-, urheilu-, kotiseutu- ja yhdistystoiminta vahvistavat identiteettiä ja sosiaalista pääomaa, ja niillä on tärkeä rooli yhteiskunnassamme. Koulujen kulttuuriopetus ja kerhotoiminta sekä musiikkiopistot mahdollistavat kulttuurikokemuksia kaikille taustasta riippumatta. Kaikille lapsille tulisi antaa mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen, esimerkiksi ottamalla käyttöön harrasteseteli.

9. Sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuudistus edellyttää useampia vaalikausia. Oletteko valmiita yhdistämään eri etuuksia ja hyväksymään yhtenäisen etuustason eri syyperusteilla siten, että uudistus lisää työllisyyttä, nostaa koulutustasoa, vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä parantaa osallisuutta?

Kyllä. Suomen tarvitaan yksinkertaisempi, yhtenäisempi ja kannustavampi sosiaaliturvajärjestelmä. Sosiaaliturvan on taattava riittävä toimeentulo, kun elämäntilanne on sellainen, että henkilö ei ole tai ei pysty olemaan työelämässä. Kukaan ei saa jäädä väliinputoajaksi yhteiskunnassamme. Samalla tarvitsemme sosiaaliturvan, joka on kannustava. Työn vastaanottamisen pitäisi aina olla kannattavampaa kuin siitä kieltäytymisen.

Työelämä uudistuu nopeasti ja siksi sosiaaliturvan on oltava ajan tasalla. Järjestelmästä on myös tehtävä yksinkertaisempi ja yhtenäisempi. Turhasta byrokratiasta on päästävä eroon.

Sosiaaliturvaa voidaan yksinkertaistaa yhdistämällä eri tukimuotoja yhdeksi syyperusteiseksi yleistueksi. Sosiaaliturvan tulisi huomioida ihmisten eri elämäntilanteet, esimerkiksi yksinhuoltajuus. Siksi yleistukea olisi tärkeää täydentää eri lisillä. Tuen saajaa olisi hyvä palkita myös lisätuloilla oman aktiivisuuden johdosta, kuten työnhausta tai osallistumisesta opintoihin tai jatkokoulutukseen.

Eri tukimuotojen yhtenäistämisen lisäksi työelämän ulkopuolella olevien työvoimapalveluja on tehostettava sekä jatkokoulutusta ja kuntoutusta parannettava. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus on turvattava.

Sosiaaliturva olisi tärkeää uudistaa osana suurempaa kokonaisuutta, johon kuuluvat myös perhevapaat, varhaiskasvatus ja verotus. Samalla sosiaaliturvauudistus on hyvä valmistella siten, että se voidaan toteuttaa vaiheittain.

Yksinyrittäjien sosiaaliturvaa on myös tarve parantaa. Yksi ratkaisu tähän voisi olla, että luotaisiin järjestelmä, jossa sama vakuutus koskee sekä yrittäjiä että palkansaajia eli eräänlainen yhdistelmävakuutus, jossa palkansaajana, yrittäjänä tai tehtäväperusteisesti suoritettu työ huomioitaisiin työttömyysvakuutuksen ehtona.

10. Esittäkää lähtökohtanne sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiseksi.

Sote-palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja hoidon laadun sekä vaikuttavuuden on oltava sote-uudistuksen keskiössä. Julkisella sektorilla tulee olla päävastuu sosiaali- ja terveystalouksista, mutta yksityisellä ja kolmannella sektorilla on tärkeä täydentävä rooli.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ongelmat eri puolilla maata ovat hyvin erilaisia, ja siksi myös ratkaisujen on oltava erilaisia. Koko maata on vaikea laittaa samaan muottiin. Sellaista mikä toimii ei tule rikkoa, vaan uudistuksessa tulee keskittyä korjaamaan sote-palvelujen ongelmia.

Perusterveydenhuolto voitaisiin esimerkiksi siirtää nykyisiin sairaanhoitopiireihin. Vanhustenhuolto ja sosiaalitoimi voitaisiin jättää kuntien vastuulle, ja ne voisivat itse valita järjestävätkö ne palvelut itse vai yhdessä muiden kuntien kanssa.

Ihmisen tulee saada hoitoa nopeasti ja helposti. Hyvää hoitoa tulee saada kohtuullisen etäisyyden päästä ja hoitopaikkojen toimintaedellytykset tulee turvata paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, oikeudenmukaisella tavalla. Siksi esimerkiksi Vaasan keskussairaalan laaja päivystys ja pienempien sairaaloiden toimintaedellytysten turvaaminen on välttämätöntä. Ruotsinkielisillä on muun muassa pääkaupunkiseudulla suuria vaikeuksia saada palvelua äidinkielellään. Siksi esimerkiksi Uudellamaalla tarvitaan ratkaisuja, joilla turvataan kielellisten oikeuksien käytännön toteutuminen sosiaali- ja terveystalouksissa.

Valinnanvapaus terveydenhuollossa on lähtökohtaisesti hyvä asia, mutta sitä tulee lisätä järkevästi ja vaiheittain esimerkiksi kokeilujen kautta. Valinnanvapautta voidaan lisätä palvelusetelien ja henkilökohtaisen budjetin avulla. Nämä mahdollistavat sen, että asiakas voi itse valita palveluntuottajan.

Sote-uudistuksen valmistelussa on tärkeää varmistua siitä, että sosiaalipalveluissa myös jatkossa hyödynnetään paikallistuntemusta ja että palvelut ovat saatavilla lähellä. Myös ennaltaehkäisevää työtä tulee painottaa nykyistä enemmän.

Ensisijaisen tärkeää on, että tukipalvelut, esimerkiksi potilastietojärjestelmät, ovat joustavasti käytettävissä kaikkien eri hoitotasojen välillä.

Rakenteiden lisäksi tulee keskittyä myös käytännön hoitotyöhön. Lääkäriin pääsyä tulee helpottaa lisäämällä lääkärin ja hoitajien määrää, kehittämällä työtapoja ja vahvistamalla ruotsinkielistä asiakaspalvelua. Hoitotakuuta tulee parantaa siten, että ihmiset pääsevät hoitoon nopeammin ilman pitkiä jonotusaikoja.

Sote-uudistuksen onnistuminen edellyttää, että se tehdään vaiheittain.

11. Oletteko valmiita osallistumaan sosialidemokraattien johtamaan enemmistöhallitukseen, ja onko teillä osallistumisellenne mahdollisia kynnyskysymyksiä?

Kyllä. RKP haluaa olla mukana toiminta- ja yhteistyökykyisessä hallituksessa, jossa vallitsee luottamus hallituskumppanien välillä ja jossa hallituspuolueet ovat sitoutuneet hallitusohjelman toteuttamiseen koko hallituskauden ajaksi.

RKP:lle keskeisiä kysymyksiä ovat Suomen avoimuus ja kansainvälisyys, maamme kaksikielisyys, ihmisten yhdenvertaisuus, tasa-arvo, yrittäjämysteisyys, ilmastonmuutoksen torjuminen ja hyvinvointiyhteiskuntamme kehittäminen kestävä talouden pohjalta.

RKP:n osallistuminen uuteen hallitukseen ratkaistaan hallitusohjelmakokonaisuuden perusteella.